

Centrum pre deti a rodiny Bytča,
Rázusova 798/52, 014 01 Bytča

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY
BYTČA

Program Centra pre deti a rodiny Bytča (ďalej len centrum) je vypracovaný v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) a obsahuje náležitosti vyhlášky č. 103/ 2018 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z.z

a) kontaktná adresa a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra

Centrum pre deti a rodiny Bytča
Rázusova 798/52
014 01 Bytča
IČO : 00185574
Riaditeľ: Ing. Alžbeta Masnicová
Mobil : 0915787961
Tel. č.: 041 / 5533553
E-mail: ddbvtca@stonline.sk

b) adresa miesta vykonávania opatrení

Pracovisko Bytča, Rázusova 798/52, 014 01 Bytča
Pracovisko Horný Kelčov, č. 800, 023 55 Vysoká nad Kysucou
Domácnosti profesionálnych náhradných rodín
Priestory pre výkon ambulatnej formy

c) d) e) účel centra, druh a forma vykonávaných opatrení

Centrum pre deti a rodiny Bytča (ďalej len „centrum“) je zariadenie zriadené na účel vykonávania:

- opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b), d), výchovných opatrení, ktorými je uložená dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinnosť uložená na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia, (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“)
- opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania :
  - krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,

- porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

Centrum vykonáva:

- opatrenia na overenie situácie dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa (§ 73 ods. 6 písm. a))
  - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch (§ 11 ods. 3 písm. a), písm. b) bod 3)
  - poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách (§ 11 ods. 3 písm. d))
  - opatrenia podľa § 44a ods. 1 - poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (§ 73 ods. 6 písm. d))
  - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (§ 73 ods. 6 písm. e))
  - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách (§11 ods. 2)
  - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii (§ 11 ods. 3 písm. b) bod 1)
  - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa (§ 11 ods. 3 písm. b) bod 2)
  - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4)
  - odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny (§11 ods.3 písm. b) bod 5)
  - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulatnej starostlivosti (§ 12 ods. 1 písm. b))
  - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe (§ 12 ods. 1 písm. d))
  - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (§ 37 ods. 2 písm. d)) zákona o rodine
- Centrum ponúka vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody na samostatne usporiadaných skupinách, pobytovou formou pre matky s deťmi na základe dohody na samostatnej skupine. (§47 ods.5)

Centrum vykonáva opatrenia:

- pobytovou formou, (pobytové opatrenia súdu) profesionálne náhradné rodiny, samostatne usporiadané skupiny,
- pobytovou formou na základe dohody,
- ambulatnou formou,
- terénnou formou.

f) opis cieľovej skupiny centra

Centrum vykonáva opatrenia pre:

- dieťa na základe:
  - dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
  - požiadania dieťaťa,
  - rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia,
  - výchovných opatrení uložené orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- rodinu dieťaťa, na základe dohody,
- plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa na základe dohody.

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre , ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48, § 59ods.1písm.a)prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d)

Dôvodom vylučujúcim vykonávanie opatrení je neprijatie v prípade nedostatočných priestorových podmienok, chýbajúceho personálneho obsadenia centra, naplnenej kapacity centra, ak je obsadená kapacita na samostatne usporiadanej skupine a naplnenej kapacity pre dobrovoľné pobyty, nespolupráce rodičov s centrom.

Centrum nevykonáva liečebno-výchovnú starostlivosť, resocializácie a resocializačné programy, rehabilitačnú činnosť, psychoterapie.

Centrum nevykonáva opatrenia pre:

- tehotné ženy, ženy po pôrode a ich deti
- dieťa, ktorého zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine
- dieťa , ktorého zdravotný stav si vyžaduje ošetrovateľskú alebo opatrovateľskú starostlivosť
- dieťa s duševnou poruchou
- dieťa s mentálnym postihnutím
- dieťa s telesným postihnutím
- dieťa so zmyslovým postihnutím
- dieťa s kombináciou postihnutí

h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra ,počet miest v jednotlivých budovách centra

Kapacita centra: 88 detí

Centrum má zriadené dve pracoviská:

Pracovisko Bytča:

- 2 samostatne usporiadané skupiny s kapacitou 20 detí
- 1 skupina mladých dospelých s kapacitou 10 mladých dospelých
- 1 skupina – dobrovoľné pobyty s kapacitou 10 detí

Pracovisko Horný Kelčov:

- 3 samostatne usporiadané skupiny s kapacitou 30 detí

Profesionálne náhradné rodiny:

- 9 profesionálnych náhradných rodín s kapacitou 18 detí

Počet miest pre vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody na samostatne usporiadaných skupinách – 5 miest

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra ,a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

Pracovisko Bytča:

Vnútorné priestory:

Na pracovisku v Bytči máme zriadené štyri samostatné byty, ktoré sa využívajú pre max.10 detí na jednej samostatne usporiadanej skupine. Na dvoch poschodiach sa nachádzajú po dva byty. Každý byt má 4 detské miestnosti, 1 spoločnú obývačku, 1 kuchyňu s jedálňou, sociálne zariadenie, úložné priestory. Izby pre deti sú dvojlôžkové a trojlôžkové. V každej detskej izbe sú písacie stolíky a stoličky. Každé dieťa má vytvorený priestor pre zdravý spánok, odpočinok, záujmové aktivity, vlastné súkromie, svoje lôžko a skriňu s nadstavcom, v ktorej má uložené svoje osobné veci.

Na 1.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.2 má 2 posteľe a 2 skrine; detská izba má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.4 má 2 posteľe a 3 skrine. V kúpeľni sa nachádzajú 3 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 4 umývadla. Uzamykateľné toalety sú vybavené 1 pisoárom, 1 umývadlom a 2 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov.

Na 2.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.2 má 2 posteľe a 2 skrine; detská izba č.3 má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.4 má 2 posteľe a 2 skrine. V kúpeľni sa nachádzajú 2 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 4 umývadla. Uzamykateľné toalety sú vybavené 1 pisoárom, 1 umývadlom a 2 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov.

Na 3.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 3 posteľe a 2 skrine; detská izba č.2 má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.3 má 3 posteľe a 3 skrine; detská izba č.4 má 2 posteľe a 2 skrine. V kúpeľni č.1 sa nachádza 1 sprchový kút doplnený závesom pre zachovanie súkromia, 2 umývadlá a 1 uzamykateľné WC pre dievčatá. V kúpeľni č. 2 sa nachádza 1 sprchový kút doplnený závesom pre zachovanie súkromia, 1 vaňa, 1 umývadlo a 1 WC pre chlapcov.

4. byt slúži ako priestor pre mladých dospelých. Obývačka je využívaná ako terapeutická miestnosť. Izba č.1 má 2 posteľe, 1 skriňu. Izba č.2 je využívaná ako kancelária sociálneho pracovníka pre mladých dospelých. Izba č.3 má 2 posteľe a 2 skrine. Izba č.4 má 4 posteľe a 4 skrine. V kúpeľni č.1 sa nachádza 1 sprchový kút doplnený závesom pre zachovanie súkromia,

1 umývadlo a 1 WC pre dievčatá. V kúpeľni č. 2 sa nachádza 1 sprchový kút doplnený závesom pre zachovanie súkromia, 1 vaňa, 1 umývadlo a 1 WC pre chlapcov.

Na prízemí sa nachádza vstupná hala, schodiskový priestor, 2 bočné chodby, kancelárske priestory riaditeľa, odborného tímu a ekonomického úseku (6 miestností), knižnica, miestnosť pre psychológa na prácu s deťmi, kuchynka, uzamykateľné WC (2), priestor kotolne a údržby (2), sklady (3), pracovňa.

Vonkajšie priestory: Záhrada s ihriskom pre voľnočasové aktivity (volejbal, basketbal, futbal, tenis a iné loptové hry); preliezky; altánok vybavený lavicami, stolmi a krbom. V priestoroch záhrady sa tiež nachádzajú garáže slúžiace k parkovaniu služobných vozidiel a k úschove športových potrieb a bicyklov.

Pracovisko Horný Kelčov:

Vnútorne priestory:

Na pracovisku v Hornom Kelčove máme vytvorené štyri samostatné byty, s počtom max.10 detí na jednej samostatne usporiadanej skupine. Na dvoch poschodiach sa nachádzajú po dva byty. Každá samostatne usporiadaná skupina má 2 detské izby zvlášť pre dievčatá a zvlášť pre chlapcov, 1 spoločnú obývačku, 1 kuchyňu s jedálňou, sociálne zariadenie, úložné priestory. Izby pre deti sú päťlôžkové. V každej detskej izbe sú písacie stolíky a stoličky. Každé dieťa má vytvorený priestor pre zdravý spánok, odpočinok, záujmové aktivity, vlastné súkromie, svoje lôžko a skriňu s nadstavcom, v ktorej má uložené svoje osobné veci.

Na 1.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 5 postelí a 5 skriň; detská izba č.2 má 5 postelí a 5 skriň. V kúpeľni sa nachádzajú 2 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 1 vaňa. Uzamykateľné toalety sú vybavené 3 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov a 3 umývadlami.

Na 2.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 5 postelí a 5 skriň; detská izba č.2 má 5 postelí a 5 skriň. V kúpeľni sa nachádzajú 2 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 1 vaňa. Uzamykateľné toalety sú vybavené 3 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov a 3 umývadlami.

Na 3.samostatne usporiadanej skupine sa nachádza obývačka. Detská izba č.1 má 5 postelí a 5 skriň; detská izba č.2 má 5 postelí a 5 skriň. V kúpeľni sa nachádzajú 2 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 1 vaňa. Uzamykateľné toalety sú vybavené 3 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov a 3 umývadlami.

4. byt slúži ako priestor pre dobrovoľné pobyty. Nachádza sa tu obývačka, izba č.1 má 5 postelí a 5 skriň; detská izba č.2 má 5 postelí a 5 skriň. V kúpeľni sa nachádzajú 2 sprchové kúty doplnené závesom pre zachovanie súkromia a 1 vaňa. Uzamykateľné toalety sú vybavené 3 uzamykateľnými WC, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov a 3 umývadlami.

Na najvyššom poschodí sa nachádza miestnosť sociálneho pracovníka, psychológa, riaditeľa, 2 miestnosti pre návštevy, toalety. K dispozícii je tiež voľný byt, ktorý slúži ako priestor na krátkodobé pobyty rodičov s deťmi, na dobrovoľný pobyt fyzických osôb na základe dohody. Nachádza sa tu kuchyňa, obývací priestor, 2 izby (po 2 posteľe a po 2 skrine), kúpeľňa a WC.

V suteréne sa nachádzajú skladové priestory, sklady športových potrieb, priestory pre správu archívu, spoločenská miestnosť, kotolňa, garáž.

Vonkajšie priestory: Záhrada s ihriskom pre voľnočasové aktivity (volejbal, basketbal, futbal, tenis a iné loptové hry).

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Kapacita centra: 73 úväzkov

Riaditeľ – 1 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň)

Zamestnanci centra:

Zamestnanci priameho kontaktu:

- Vychovávateľ – 12 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika)
- Pomocný vychovávateľ – 17 (úplné stredoškolské vzdelanie)
- Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 5 (úplné stredoškolské vzdelanie)

Pracovisko Bytča :

1.samostatne usporiadaná skupina

- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 1, úplné stredoškolské vzdelanie
- pomocný vychovávateľ – 3, úplné stredoškolské vzdelanie

2.samostatne usporiadaná skupina

- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 1, úplné stredoškolské vzdelanie
- pomocný vychovávateľ – 3, úplné stredoškolské vzdelanie

3.samostatne usporiadaná skupina

- pomocný vychovávateľ – 2, úplné stredoškolské vzdelanie
- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika

Pracovisko Horný Kelčov :

1.samostatne usporiadaná skupina

- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 1, úplné stredoškolské vzdelanie
- pomocný vychovávateľ – 3, úplné stredoškolské vzdelanie

2.samostatne usporiadaná skupina

- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 1, úplné stredoškolské vzdelanie
- pomocný vychovávateľ – 3, úplné stredoškolské vzdelanie

3. samostatne usporiadaná skupina

- vychovávateľ - 2, vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor špeciálna pedagogika
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – 1, úplné stredoškolské vzdelanie
- pomocný vychovávateľ – 3, úplné stredoškolské vzdelanie

Odborný tím:

- Sociálny pracovník – 5 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor sociálna práca)
- Psychológ – 3 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor psychológia)

Iné :

- Profesionálny náhradný rodič – 9 (úplné stredoškolské vzdelanie)
- Ekonomický zamestnanec – 5 (úplné stredoškolské vzdelanie)
- Prevádzkový zamestnanec – 2 (úplné stredoškolské vzdelanie)

Zamestnanci pre ambulantnú a terénnu formu: pre okresy Bytča, Žilina, Čadca, Kysucké Nové Mesto

- Sociálny pracovník – 9 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor sociálna práca)
- Asistent sociálnej práce – 1 (vysokoškolské vzdelanie, 1. stupeň, odbor sociálna práca)
- Psychológ – 4 (vysokoškolské vzdelanie, 2. stupeň, odbor psychológia)

Zabezpečenie odbornej pomoci externými odborníkmi :

- CPPP a P Bytča, Čadca, Žilina
- ČŠPP a P Bytča, Čadca, Žilina, Strečno
- Klinický psychológ Čadca, Žilina, Považská Bystrica
- Pedopsychiater Žilina, Čadca, Považská Bystrica
- Detskí lekári, odborní lekári
- Supervízor

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

Pred príchodom dieťaťa, rodiča a inej fyzickej osoby do centra sa uskutoční spoločné stretnutie odborného tímu. Sociálny pracovník, prípadne psychológ centra oboznamuje dieťa, rodiča a inú fyzickú osobu s programom centra v deň prijatia dieťaťa do centra, najneskôr však do troch dní:

- Privítanie
- Zoznámenie s novým prostredím, priestormi, vonkajším okolím
- Zoznámenie so zamestnancami a deťmi v centre
- Podanie informácií a objasnenie práv, povinností, pravidiel a režimu centra.
- Centrum dohodne s rodičom dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené:
  - určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom; dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený

súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia účinnosti pobytového opatrenia súdu,

- určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí,
  - umožniť stretnutie len v centre, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky,
  - mimo centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo centra alebo sa nachádza organizačná zložka centra, v ktorej je dieťa umiestnené,
  - na inom mieste vhodnom alebo vytvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom,
  - umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo centra
- Centrum oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa s rodičom najmenej tri pracovné dni pred odchodom dieťaťa z centra tak, aby mohol orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately poskytnúť centru aktuálne informácie o rodinnom prostredí, ak je to potrebné v záujme dieťaťa
  - Ak blízka osoba dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa, má záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo mimo centra v jej prítomnosti, je povinná absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu
  - Po oboznámení s programom centra ho zúčastnené strany podpíšu
  - Program centra je umiestnený na nástenkách v spoločných priestoroch pracovísk centra, zverejnený je na web stránke centra
  - Pri terénnej a ambulantnej forme starostlivosti po nadviazaní kontaktu s rodinou sa stanovujú priority na prípadovej konferencii, s cieľom predísť vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia.

l) opis odborných metód práce s dieťaťom , jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Odborné metódy sa v centre vykonávajú individuálne, skupinovo alebo kombinovane:

- Sociálne poradenstvo a podpora :

- posúdenie povahy problému, osoby, rodiny dieťaťa - pozorovanie, rozhovor, komparácia
- odborné metódy
- sociálna diagnostika
- rodinná anamnéza
- sanácia
- poskytovanie základných informácií o možnostiach riešenia
- sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci – spolupráca s externými odborníkmi

- Sociálna rehabilitácia :

- aktivizácia, prípadová konferencia

- rozvoj a nácvik zručností a schopností v základných sebaobslužných činnostiach a sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v dieťati a v rodine/rozvoj rodičovských zručností/
- **Psychologické a špeciálnopedagogické poradenstvo a podpora :**
  - odborné poradenstvo a konzultácie s dieťaťom, rodičom a osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
  - psychologická intervencia, sprevádzanie vo výchove
  - diagnostické metódy
  - rozhovor (individuálny aj skupinový)
  - pozorovanie
  - spoločná analýza problémov
  - projektívne techniky
  - analýza prostredia
  - posudzovacie škály
  - sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci – spolupráca s externými odborníkmi
  - canisterapia
  - hipoterapia
  - intervencie, podpora a opora (multisenzorická miestnosť, prvky arteterapie, tréning sociálnych zručností)
  - zabezpečenie školskej dochádzky
  - aktivity a činnosti zamerané na vzdelávanie a prevenciu
- **Preventívne aktivity** – vytvorenie podmienok pre záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť, primárna prevencia sociálno-patologických javov
- **Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti o dieťa** – spolupráca s externými odborníkmi, monitoring kontrolných vyšetrení a ich dodržiavanie, sprevádzanie na odborné vyšetrenia, poskytovanie informácií v oblasti primeranej starostlivosti o dieťa.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46ods. 8 zákona

- sociálne a psychologické poradenstvo individuálnou formou, centrum neposkytuje inú starostlivosť v zmysle § 46 ods.8 zákona

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Vychovávateľ vypracováva výchovný plán na obdobie jedného mesiaca a s ohľadom na vek a mentálnu úroveň dieťaťa ho zapája do jeho tvorby, pri plánovaní berie do úvahy názor dieťaťa. Pre dieťa je vychovávateľ sprevádzajúci, podporujúci, pomáhajúci pri udržiavaní vzťahu dieťaťa a jeho rodiny.

Vychovávateľ efektívne vyplňa voľný čas dieťaťa rôznymi záujmovými aktivitami, spoločne s dieťaťom plánuje výlety, návštevy kina, plavárne, organizuje turistiku, športové aktivity.

Vychovávateľ mesačne vyhodnocuje s dieťaťom, mladým dospelým plán výchovnej práce, ktorý konzultuje s odborným tímom. V prípade potreby zaznamenáva príčiny, prejavy správania dieťaťa, mladého dospelého v zázname o psychickom a fyzickom vývine dieťaťa.

Oboznamuje členov odborného tímu so všetkými novými informáciami o dieťati: o vzťahu dieťaťa k biologickej rodine, o príprave dieťaťa na NRS, o súrodeneckých vzťahoch, o plánoch dieťaťa do budúcnosti, o sociálnych potrebách dieťaťa.

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Všeobecné východiská

Centrum zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou .

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry centra, v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu , ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

Záujemca je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál –

vychovávateľ. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženú obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy.

Záujemca musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o:
  - zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
  - manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady/náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

- právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
- výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
- psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
- o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
- právach dieťaťa,
- právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

- identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
- komunikačné zručnosti,
- rozvoj výchovných zručností,
- riešenie záťažových situácií v rodine,
- spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä :

a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR:5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
  - poskytnutie základných informácií – 40 %
  - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia

Pracovná doba pre ambulatnú formu:

Pondelok: od 07:30 hod. do 14:30 hod., obedná prestávka od 12:00 hod. do 12:30 hod.

Streda: od 07:30 hod. do 17:00 hod., obedná prestávka od 12:00 hod. do 12:30 hod.

Pracovná doba pre terénnu formu:

Utorok: od 07:30 hod. do 15:30 hod., obedná prestávka od 12:00 hod. do 12:30 hod.

Štvrtok: od 07:30 hod. do 15:30 hod., obedná prestávka od 12:00 hod. do 12:30 hod.

Piatok: od 07:30 hod. do 15:00 hod., obedná prestávka od 12:00 hod. do 12:30 hod.

V mimoriadnych prípadoch je možnosť poskytovania konzultácií aj po pracovnej dobe, príp. cez víkend.

V prípade uznesenia súdu o preberaní a odovzdávaní dieťaťa počas víkendov, sa táto forma podpory vykonáva výlučne v priestoroch centra.

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sú vykonávané centrom v na základe:

- individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, ak sú pre dieťa vykonávané opatrenia na základe pobytového opatrenia súdu,
- plánu vykonávania opatrení ambulatnou formou alebo terénnou formou.

Plán sociálnej práce s dieťaťom obsahuje:

- mieru ohrozenia dieťaťa a opis určenia miery ohrozenia dieťaťa,
- cieľ sociálnej práce s dieťaťom,
- opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení,

- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom vrátane fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom podieľali,
- konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov.

Plán sociálnej práce s dieťaťom vychádza z posúdenia situácie dieťaťa a jeho rodiny a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Plán sociálnej práce s dieťaťom sa vypracuje písomne pre každé dieťa, aktualizuje sa podľa výsledku prehodnotenia plnenia úloh a výsledku prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa.

Plán sociálnej práce s plnoletou osobou obsahuje najmä:

- zhodnotenie situácie,
- cieľ sociálnej práce s plnoletým,
- opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s plnoletým a ciele navrhnutých opatrení,
- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s plnoletým vrátane člena rodiny a ďalších plnoletých fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s plnoletým podieľali,
- konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov,
- kritérium hodnotenia splnenia plánu alebo úlohy a termín prehodnotenia úlohy,
- výsledok prehodnotenia plnenia úloh,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie úloh plánu sociálnej práce s plnoletou osobou.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- plán sociálnej práce,
- plán výchovnej práce s dieťaťom,
- hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa centra.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa obsahuje:

- cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určí orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a centrum spoločne,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickkej činnosti nadväzujú na cieľ individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Ak je dieťa umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine, za plnenie plánov zodpovedá profesionálny náhradný rodič a zamestnanci centra.

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania a zamestnania.

Ak je účelom vykonávania opatrení ambulantom formou alebo terénnou formou vykonávanie

ambulantného výchovného opatrenia, plán vykonávania opatrení je totožný s plánom výchovného opatrenia.

Psychológ je povinný vypracovať plán psychologickkej starostlivosti o klienta, a to na základe odbornej psychodiagnostiky klienta alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z porad centra a pod.

Plán psychologickkej starostlivosti sa vypracováva na obdobie jedného roka.

Z plánu psychologickkej starostlivosti o klienta vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom.

Po prijatí dieťa do centra sa uskutoční do jedného mesiaca prípadová konferencia, kde sa dieťa s vychovávateľom, spolu s ostatnými členmi odborného tímu centra, kolíznym opatrovníkom, zástupcom obce, školy (a iné zainteresované subjekty), rodičmi a členmi biologickej rodiny maloletého dieťa, na ktorej sa vytvorí plán práce s dieťaťom a jeho rodinou. Súčasťou sú termíny a zodpovedné osoby, ktoré zodpovedajú za priebežné vyhodnotenie plánu.

Na základe plánov práce vychovávateľ spolu s dieťaťom vypracováva a následne vyhodnocuje výchovný plán na obdobie jedného mesiaca, s ohľadom na vek a mentálnu úroveň dieťaťa.

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

S cieľom predchádzať sociálno-patologickým javom centrum plánuje svoju činnosť s dôrazom na kvalitné vyplnenie voľného času, motivuje deti k záujmovej činnosti v čase mimo vyučovania, v centre a mimo neho. Zameriava sa na prevenciu šikanovania, sexuálneho zneužívania, rizikového správania a obchodovania s ľuďmi.

Záujmová činnosť v centre:

- Základná umelecká škola, Centrum voľného času – Bytča, Turzovka, Čadca, Žilina, Považská Bystrica, Martin
- Záujmové krúžky v MŠ, ZŠ, ŠZŠ a SŠ – Bytča, Žilina, Vysoká nad Kysucou, Turzovka, Čadca, Považská Bystrica, Martin; Nízkoprahové centrum Dúha v Turzovke
- v priestoroch centra Bytča, Horný Kelčov: čitateľský krúžok, doučovanie cudzích jazykov a školských predmetov

Športová činnosť v centre:

- Športové krúžky v MŠ, ZŠ, ŠZŠ a SŠ: Bytča, Žilina, Vysoká nad Kysucou, Turzovka, Čadca, Považská Bystrica, Martin
- Futbal: TJ Spartak Vysoká nad Kysucou, ŠK Javorník Makov
- Volejbal: volejbalové družstvo dievčat centra
- Zimné športy: areál SKI Makov, Vysoká nad Kysucou, Horný Kelčov
- Stolný tenis : priestory centra Bytča, Horný Kelčov – spoločenská miestnosť, záhrada
- ihriská: pri ZŠ Bytča, pri ZŠ Turzovka, bývalá ZŠ Horný Kelčov, kaplnka Bytča
- plavárne: Čadca, Považská Bystrica, Žilina
- posilňovňa: priestory centra Bytča a Horný Kelčov

- spolupráca so Slovenským hnutím špeciálnych olympiád

Kultúrna činnosť v centre:

- Kultúrne akcie centra: v priebehu celého roka pri príležitosti MDŽ, MDD, Deň matiek, Vianoce, Mikuláš
- Dom kultúry: Bytča, Vysoká nad Kysucou – každoročný benefičný koncert
- knižnica: Vysoká nad Kysucou, Makov, Turzovka, Bytča, Žilina
- kultúrne akcie obce a miest: Bytča, Žilina, Vysoká nad Kysucou, Makov, Turzovka, Martin, Považská Bystrica, Púchov, Terchová
- kino: Bytča, Žilina, Čadca, Turzovka, Martin, Považská Bystrica, Púchov

Rekreačná činnosť v centre:

- rekreačné pobyty organizované centrom – tuzemské, zahraničné
- rekreačné činnosti organizované v centre – vychádzky, turistika, chaty

Prejavovanie náboženského vyznania a viery

- centrum akceptuje vierovyznanie dieťaťa

V profesionálnych náhradných rodinách sa prihliada na záujmy dieťaťa. V rámci spoločných športových alebo kultúrnych aktivít centra sú deti vždy prizývané.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám , pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Centrum zabezpečuje zdravotnú starostlivosť o dieťa (konzultácie s lekármi, sprevádzanie dieťaťa na vyšetrenia, v prípade potreby sa psychiatrické vyšetrenie realizuje za účasti psychológa centra).

Vychovávateľ pozná zdravotný stav dieťaťa, riziká spojené s jeho chronickým ochorením, ovláda postupy pri akútnom zhoršení zdravotného stavu dieťaťa, pozná dávkovanie a prípadné vedľajšie účinky liekov, ktoré dieťa užíva. Zabezpečí, aby lieky vždy boli uložené mimo dosah detí. Zabezpečuje, aby dieťa absolvovalo pravidelné preventívne prehliadky, pravidelné kontroly v odborných ambulanciách v súlade s jeho potrebami a zdravotným stavom, dodržiavalo liečebný režim, ktorý bol stanovený lekárom. V prípade hospitalizácie pripraví dokumentáciu, oblečenie, hygienické, školské a osobné potreby dieťaťa vrátane liekov, ktoré užíva, v priebehu hospitalizácie je s dieťaťom v pravidelnom kontakte, zároveň sa u ošetrojúceho lekára informuje o jeho zdravotnom stave. Zameriava sa na prevenciu vzniku ochorení, podporu zdravého životného štýlu, primerane veku poskytuje informácie z oblasti sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu. Prehľbuje u dieťaťa poznatky o škodlivosti fajčenia, alkoholu a iných drog.

Profesionálny náhradný rodič samostatne zabezpečuje kontakt s ambulanciou lekára pre deti a dorast, a to vstupné prehliadky, preventívne kontroly, kontakt s odbornými ambulanciami. Vykonáva všetky úkony súvisiace so zdravotnou starostlivosťou – podáva lieky, komunikuje, spolupracuje a riadi sa pokynmi lekárov, sprevádza dieťa na vyšetrenia a hospitalizácie. Profesionálny náhradný rodič o všetkých skutočnostiach v rámci zdravotnej starostlivosti denne

informuje odborný tím centra a konzultuje, (telefonicky informuje o zhoršenom stave dieťaťa pri odchode k lekárovi, najneskôr do 3 dní podáva informácie z vyšetrenia od lekára). Bezodkladne oznámi úraz, hospitalizáciu dieťaťa, operačné zákroky dieťaťa vopred dohodnutým spôsobom.

Zdravotnícke zariadenia:

Pediatrica: Bytča, Turzovka, Martin, Strečno, Považská Bystrica, Lednické Rovne

Stomatológia: Bytča, Turzovka, Martin, Strečno, Považská Bystrica, Lednické Rovne

Pedopsychiatria: Žilina, Čadca, Považská Bystrica

Neurológia: Žilina, Čadca, Turzovka, Martin, Považská Bystrica

Chirurgia: Bytča, Turzovka, Považská Bystrica, Čadca, Žilina, Martin, Púchov

Oftalmológia: Bytča, Turzovka, Žilina, Čadca, Považská Bystrica, Martin

Otorinolaringológia: Bytča, Žilina, Krásno nad Kysucou, Považská Bystrica

Gastroenterológia: Žilina

Ortopédia: Žilina, Čadca

Nefrológia: Žilina, Raková

Kožná ambulancia: Bytča, Turzovka, Čadca, Žilina, Martin, Považská Bystrica

Alergológia: Bytča, Čadca, Žilina

Endokrinológia: Žilina

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona „pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Centrum zabezpečuje:

- primerané vzdelávanie a plynulý prechod do novej školy,
- vytvorenie podmienok na predĺženie pobytu plnoletej fyzickej osoby, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť,
- vzdelávanie na stredných a vysokých školách,
- adekvátnu starostlivosť - špeciálnopedagogickú, logopedickú,
- informuje rodiča o špeciálnych a vzdelávacích potrebách dieťaťa, o možnosti integrácie
- prizýva rodiča k spolupráci počas pobytu dieťaťa, týkajúcej sa prípravy na vyučovanie,
- vplýva na rodinu dieťaťa a dieťa, aby po návrate do rodiny pokračovalo vo vzdelávaní,
- vysvetlí rodičom dôsledky opakovaného záškoláctva,
- vedie rozhovory s rodičom o dieťati, spoločné rozhovory s dieťaťom a rodičom o možnosti vzdelávania, možnosti internátov, postupy pri príprave na vyučovanie, poskytuje rodičom možnosť odborných konzultácií,
- v prípade záujmu rodiča ho zapája do školských aktivít, poskytuje rodičovi možnosť absolvovať s dieťaťom vyšetrenia v CPPP a P, ČŠPP a P, zúčastniť sa na mimoškolských aktivitách dieťaťa, na rodičovských združeníach.

Materské školy: Bytča, Žilina, Čadca, Vysoká nad Kysucou

Základné školy: Bytča, Žilina, Čadca, Vysoká nad Kysucou, Turzovka

Špeciálne základné školy: Bytča, Turzovka, Čadca, Žilina

Stredné školy: Žilina, Kysucké Nové Mesto, Čadca, Považská Bystrica

Vysoké školy: SR

Centrum zabezpečuje plnenie školskej dochádzky len v školách s vyučovacím jazykom slovenským. V centre nie je možnosť vzdelávania s vyučovacím jazykom rómskym a maďarským.

Základná školská dochádzka detí v PNR sa realizuje v mieste alebo blízkosti trvalého bydliska PNR.

U dieťaťa sa vždy prihliada na možnosť integrácie, v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

- Práva dieťaťa:

- všetky deti majú právo na starostlivosť a lásku,
- všetky deti sú si rovné,
- každé dieťa má právo na dostatok zdravej výživy,
- každé dieťa má právo na vzdelanie,
- každé dieťa má právo na zdravotnú starostlivosť,
- každé dieťa má právo na hru a voľný čas,
- deti nesmú pracovať,
- deti nesmú byť týrané,
- deti sa nesmú stať obeťou násilia a vojny,
- deti nesmú byť sexuálne zneužívané,
- deti majú právo vyjadriť svoje názory,
- deti majú právo zvoliť si svoje vierovyznanie,
- deti majú právo stretávať sa a združovať podľa vlastného výberu,
- deti majú právo na prístup k informáciám,
- zvláštnu ochranu treba venovať deťom, ktoré nevyrastajú v rodinnom prostredí,
- zvláštnu ochranu treba venovať deťom, ktoré sa dostávajú do konfliktu so zákonom,
- každé dieťa má právo obracať sa so svojimi požiadavkami, problémami, sťažnosťami, na vychovávateľku, sociálnu pracovníčku, psychologičku alebo riaditeľku a požadovať odpoveď, použiť schránku dôvery,
- dieťa sa môže aj bez vedomia centra obrátiť na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti,
- každé dieťa má právo slobodne rozhodovať o použití svojho vreckového,
- každé dieťa má právo požadovať, aby jeho listy boli odoslané ,
- každé dieťa má právo byť hodnotené a odmenené ,
- každé dieťa má právo dostať pri odchode z centra všetok svoj majetok a hotovosť, ktorú si dieťa počas pobytu v centre nasporilo,
- každé dieťa má právo stretávať sa s rodičmi, starými rodičmi, súrodencami a ostatnými blízkymi vzťahovými osobami, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Centrum umožňuje osobné návštevy priamo v centre – k dispozícii sú priestory samostatne usporiadanej skupiny, knižnica, miestnosť pre psychológa, sociálneho pracovníka a riaditeľa,

záhrada s ihriskom, altánok. Centrum tiež umožňuje po dohode uvoľnenie na individuálnu vychádzku do blízkeho okolia.

Centrum umožňuje kontakty medzi dieťaťom a rodinou, príp. blízkou vzťahovou osobou písomnou, telefonickou a elektronickou formou. Dieťaťu je umožnené doručenie pošty na meno dieťaťa, centrum dodržiava zásady listového tajomstva. Používanie mobilných telefónov dieťaťa, prístup na internet, je umožnené v súlade s pravidlami samostatne usporiadanej skupiny.

V prípade potreby kontaktovania sa dieťaťa s rodinou je dieťaťu k dispozícii služobný mobilný telefón, telefón riaditeľa a sociálneho pracovníka, pevná linka centra.

Centrum umožňuje dieťaťu krátkodobé pobyty v domácnosti rodiny príp. blízkej vzťahovej osoby po predchádzajúcom prešetrení pomerov v domácnosti. V prípade konfliktného správania rodičov sa stretnutie neumožní.

Dieťa má právo stretávať sa s prarodičmi, súrodencami a s fyzickými osobami, ku ktorým má blízky vzťah. Ak majú tieto osoby záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo v ich starostlivosti, sú povinní absolvovať informačné poradenstvo, ktoré spočíva v poskytnutí informácií o náhradnej starostlivosti, informácií o právach dieťaťa, informácií o dieťaťi.

Obdobne platí pre dieťa a mladého dospelého v profesionálnej náhradnej rodine.

Práva plnoletej fyzickej osoby - rodiča:

- informovať sa na zdravotný stav dieťaťa,
- informovať sa na výber zdravotnej poisťovne, výber lekára, operačný zákrok, kúpeľnú liečbu, ozdravný pobyt, očkovanie,
- podieľať sa na spolurozhodovaní pri výbere školy, preradenia dieťaťa do inej školy v zmysle odporúčaní odborníkov, informovať sa o študijných výsledkoch dieťaťa, účasti na kultúrnych, športových, záujmových podujatiach dieťaťa, v škole, v centre,
- byť informovaný o vybavovaní prvého občianskeho preukazu, cestovného pasu,
- byť informovaný o správaní dieťaťa, pri problémovom správaní dieťaťa o opatreniach a odporúčaní centra a ďalších odborníkov, o zmene zariadenia dieťaťa,
- byť informovaný o programe, domácom poriadku a interných predpisoch centra,
- práva pri dobrovoľnom pobyte plnoletej fyzickej osoby sa doplnia podľa vopred uzatvorenej písomnej dohody.

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby , pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre ,vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

Povinnosti dieťaťa:

- dodržiavať domáci poriadok centra, denný režim a ostatné predpisy platné v centre
- dodržiavať pokyny vychovávateľov, ale aj ostatných pracovníkov centra
- zodpovedne a svedomito vykonávať pridelenú prácu, pomáhať pri upratovaní, príprave stravy

- pravidelne si plniť povinnú školskú dochádzku, plniť si školské povinnosti, usilovne sa pripravovať na vyučovanie, počas prípravy na vyučovanie sa riadiť pokynmi vychovávateľov
- slušne sa správať, pomáhať mladším a slabším deťom, neosočovať a hanlivo sa nevyjadrovať voči ostatným deťom v centre a personálu centra
- dbať o svoju hygienu, estetiku a zovňajšok
- šetrne zaobchádzať s majetkom centra a školy (učebnými pomôckami) a celým zariadením centra, škodu spôsobenú úmyselne alebo z nedbanlivosti uhradzovať z vlastných prostriedkov
- pri komunikácii nepoužívať vulgarizmy, nesmie vyvolávať konflikty
- bez súhlasu vychovávateľov nesmie opúšťať budovu a nevzdávať sa od skupiny, (na vychádzke alebo na výlete)
- dodržiavať termín príchodu z individuálnej vychádzky, na ktorú má udelený súhlas od službukonajúcej vychovávateľky
- dodržiavať liečebný režim určený lekárom, zúčastňovať sa preventívnych lekárskech prehliadok a liečebných procedúr/očkovanie proti chrípke, lekárske prehliadky
- nenarušovať svojou osobnou pohodlnosťou režim dňa, aktivity celej skupiny, dodržiavať stanovenú hodinu na nočný klud a odpočinok
- dodržiavať zákaz fajčenia, nepožívať alkoholické nápoje ani iné omamné a psychotropné látky
- dbať na čistotu izieb a celého prostredia v ktorom žije
- neprivlastňovať si cudzie veci podvodom a krádežou
- nesmie porušovať dobré mravy.

Povinnosti mladého dospelého a plnoletej fyzickej osoby:

- prevziať a podpísať zodpovednosť za miestny inventár v byte, v prípade poškodenia inventáru uhradiť spôsobenú škodu
- rešpektovanie a dodržiavanie vnútorného poriadku centra
- dbať o svoju hygienu, dbať o bezinfekčnosť
- plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo štúdia, spolupracovať so sociálnym pracovníkom na príprave na budúce povolanie (vrátane kontroly pravidelnej dochádzky na vyučovanie a prax, informácia o školských výsledkoch a účasť na rodičovských združeniach)
- pomoc na samostatnej skupine pri bežných prácach, upratovaní, podieľanie sa na príprave stravy na skupine, príprave na vyučovanie, zúčastňovanie sa kultúrnych, športových podujatí
- zákaz požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok, zákaz fajčenia v priestoroch a v areáli centra
- nevyjadrovať sa vulgárne voči ostatným deťom umiestneným v centre, ani na adresu dospelých centra
- nevyvolávať konflikty medzi deťmi, ani medzi deťmi a vychovávateľmi

- včas oznamovať pobyt mimo centra, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov
- pravidelne oznamovať zmenu osobných údajov, lekárov, telefónneho čísla
- aktívne spolupracovať s odborným tímom centra /sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ/ na riešení svojej sociálnej situácie, predovšetkým v oblasti ubytovania, pracovnej a spoločenskej sebarealizácie, zamestnania
- pravidelne mesačne vypracovávať a vyhodnocovať Plán osamostatnenia sa mladého dospelého
- brať na vedomie skutočnosť, že pri hrubom porušení dobrých mravov, ktoré by narušovali občianske spolužitie, alebo pri neplnení si povinností platiť úhradu za bývanie, odobratú stravu, je možné zo strany centra o ukončení poskytovania starostlivosti v centre
- dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia, šetriť osobný majetok a majetok centra
- v prípade ukončenia pobytu zo strany mladého dospelého, má tento povinnosť písomne upovedomiť vedenie centra a uviesť termín svojho odchodu a ukončenia poskytovania starostlivosti v centre
- oznámiť adresu krátkodobého pobytu, dodržiavať schválené príchody z individuálnych vychádzok a z pobytov
- v prípade návštevy, pobytu plnoletej fyzickej osoby platia podmienky podľa vopred uzatvorenej dohody tak, aby nenarúšali program centra.

Povinnosti rodičov :

- rodičia majú povinnosť platiť výživné , úhradu na dieťa do centra
- rodičia majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí
- rodičia majú povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie detí, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (podávanie liekov)
- rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch, prípadne iných skutočnostiach vo vzťahu k dieťaťu
- rodičia majú povinnosť predkladať vyúčtovanie stravného /pokiaľ to vyžaduje centrum/ a vrátiť preplatok stravného ak vznikne
- rodič nesmie porušovať dobré mravy.

Podmienky návštev v centre:

- návšteva v centre sa môže uskutočniť po predchádzajúcom dohovore s ohľadom na bežný režim dňa
- ak rodič príde neohlásený, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec
- na dĺžke návštevy blízkej osoby, priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci režimu dňa
- rodič nemôže byť pod vplyvom alkoholu a iných návykových a omamných látok

- centrum môže návštevu odmietnuť, pokiaľ rodič nevie preukázať svoju bezinfekčnosť
- v prípade pobytu rodiča, plnoletej fyzickej osoby na pobytovom byte s dieťaťom platia podmienky podľa vopred uzatvorenej dohody tak, aby nenarúšali program centra.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia

Na samostatne usporiadaných skupinách sú vypracované spoločne s deťmi práva a povinnosti detí, skupinové pravidlá, sú podpísané vychovávateľmi skupiny a deťmi podľa schopností a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

Výchovné prostriedky za nedodržanie povinností dieťaťa v centre (čas trvania jeden týždeň):

- Ústne napomenutie na skupine pri osobnom rozhovore - kompetencia vychovávateľa
- Obmedzenie osobnej vychádzky, samostatného pobytu dieťaťa v areáli centra – kompetencia vychovávateľa
- Skrátenie času pozerania televízie - kompetencia vychovávateľa
- Skrátenie času používania mobilného telefónu – kompetencia vychovávateľa
- Obmedzené stretávanie sa s osobou, ktorá má na dieťa negatívny výchovný vplyv – kompetencia vychovávateľa

Výchovné prostriedky pri opakovanom nedodržaní povinností v centre, pretrvávajúcich výchovných problémoch (čas trvania jeden mesiac):

- Obmedzené čerpanie vreckového - kompetencia vychovávateľa po porade s odborným tímom, riaditeľom centra
- Krátenie vreckového o pomernú sumu pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo mimo centrum bez súhlasu centra v zmysle zákona

Správanie detí v centre sa hodnotí každý deň na večernej komunite, každé dieťa sa môže k svojmu správaniu vyjadriť, vychovávateľ mu poskytuje spätnú väzbu. Formu odmeny, príp. obmedzenia navrhuje dieťa spolu s vychovávateľom, dohodnú dobu trvania obmedzenia, podmienky odpustenia, prehodnotenia výchovného prostriedku. Pri opakovanom porušení povinností formu sankcie, iný postup pri uložení výchovných opatrení prekonzultuje vychovávateľ s odborným tímom, riaditeľom centra.

V prípade porušenia dohody uzatvorenej s mladým dospelým, príp. plnoletou fyzickou osobou je možné zo strany centra ukončenie poskytovania starostlivosti v centre.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu a mladému dospelému poskytuje vreckové mesačne v stanovenej výške.

- Zamestnanec samostatne usporiadanej skupiny zodpovedný za vreckové predkladá v priebehu príslušného mesiaca zoznam detí umiestnených v samostatne usporiadanej skupine, ktorým je potrebné v danom mesiaci vyplatiť vreckové.
- Vreckové sa poskytuje deťom mesačne. Ekonomický zamestnanec zodpovedný za pokladňu odovzdá sumu vreckového výdavkovým pokladničným dokladom vychovávateľovi, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.
- Dieťa preberá vreckové od zamestnanca podpisom v internom doklade o vyplatení vreckového aj so záznamom v pláne výchovnej práce dieťaťa. Výnimku tvoria deti, ktoré nie sú schopné sa podpísať, príp. sú dočasne premiestnené – za tieto deti podpisuje prevzatie vreckového zamestnanec, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.
- O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa.
- Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých splátkach v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas.
- Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa.
- Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra.
- Pri poskytnutí vreckového je centrum povinné primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých splátkach alebo v nižšej sume, a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového.
- Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

Obdobne platí aj pre deti a mladých dospelých v profesionálnych náhradných rodinách.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Centrum oboznamuje príslušné úrady (orgán sociálnoprávnej ochrany detí, prokuratúra, súd), o nedovolenom opustení centra dieťaťom, o úraze, hospitalizácii dieťaťa o rizikových situáciách dieťaťa. Zároveň oboznamuje rodinu dieťaťa, školu, príp. orgány činné v trestnom konaní.

Všetky rizikové udalosti, ktoré svojou povahou môžu vzbudiť záujem médií, príp. záujem médií o dieťa umiestnené v centre, sa oznamujú zriaďovateľovi - Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Postup pri nedovolenom opustení centra dieťaťom:

Ak službukonajúci vychovávateľ zistí, že dieťa z centra, za ktoré je v čase služby zodpovedný:

sa v stanovenom čase nevrátilo zo školy, z vychádzky, alebo z inej schválenej činnosti alebo nedovolené opustilo vnútorné alebo vonkajšie priestory centra a zdržuje sa na neznámom mieste, postupuje nasledovne:

- zistiť všetky informácie o činnosti dieťaťa pred útekom
- ak je hľadanie neúspešné a dieťa je stále neprítomné, informuje o tejto skutočnosti riaditeľa centra, sociálneho pracovníka a následne telefonicky nahlási útek na najbližšom policajnom oddelení
- po dohode s príslušníkmi polície musí vychovávateľ poskytnúť informácie k spísaniu zápisnice (osobné údaje o dieťati, jeho fotografiu, informácie o oblečení v čase úteku, informácie o osobách a miestach, kde by sa prípadne mohlo zdržiavať)
- po návrate dieťaťa z úteku službukonajúci vychovávateľ nahlási túto skutočnosť na príslušnom policajnom oddelení
- vychovávateľ spoločne s odborným tímom uskutočnia s dieťaťom po jeho návrate pohovor k zisteniu skutočností o dieťati pred a počas úteku, následne informuje riaditeľa centra a vyvodí opatrenia k predchádzaniu podobnej situácie.

Postup pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby v centre:

- poskytnutie prvej pomoci,
- v závislosti od povahy zranenia privolanie odbornej pomoci,
- zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby),
- zaznamenanie udalosti do denného záznamu a knihy úrazov,
- upovedomenie riaditeľa centra.

Postup pri vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra:

- Zabezpečiť, aby ostatné deti opustili miestnosť, prípadne miesto agresie. Zabezpečiť bezpečnosť ostatných detí.
- Snažiť sa vlastnými silami upokojiť agresora a minimalizovať možnosti ďalšieho poškodzovania zdravia a majetku (nekričať, neprotirečiť, ak je to možné a nie je to ohrozujúce pre okolie).
- V prípade psychiatrického pacienta okamžite podať potrebnú dávku liekov a zabezpečiť pokoj.
- Ak sú dieťa alebo plnoletá fyzická osoba naďalej agresívne a snažia sa fyzicky napadnúť iné osoby, prípadne dochádza k sebapoškodzovaniu – je potrebné privolať odbornú pomoc na čísle 112.
- Po odznení nevhodného správania vytvoriť atmosféru pokoja a vysvetliť aj ostatným deťom, čo sa stalo a aké sú možné následky takéhoto konania
- Požiadat' o odborné rady psychiatra, psychológa a ďalej postupovať v súčinnosti s ich pokynmi.
- O všetkých vážnych priestupkoch, nevhodného správania informovať riaditeľa centra, členov odborného tímu.

Obdobne platí pre zamestnancov a deti v profesionálnych náhradných rodinách.